

Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία

Παρουσίαση της ενδιάμεσης έκθεσης

Χριστόφορος Πισσαρίδης, Καθηγητής LSE και Πανεπιστημίου Κύπρου, Βραβείο Nobel Οικονομικών 2010

Νίκος Βέττας, Γενικός Διευθυντής IOBE, Καθηγητής Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

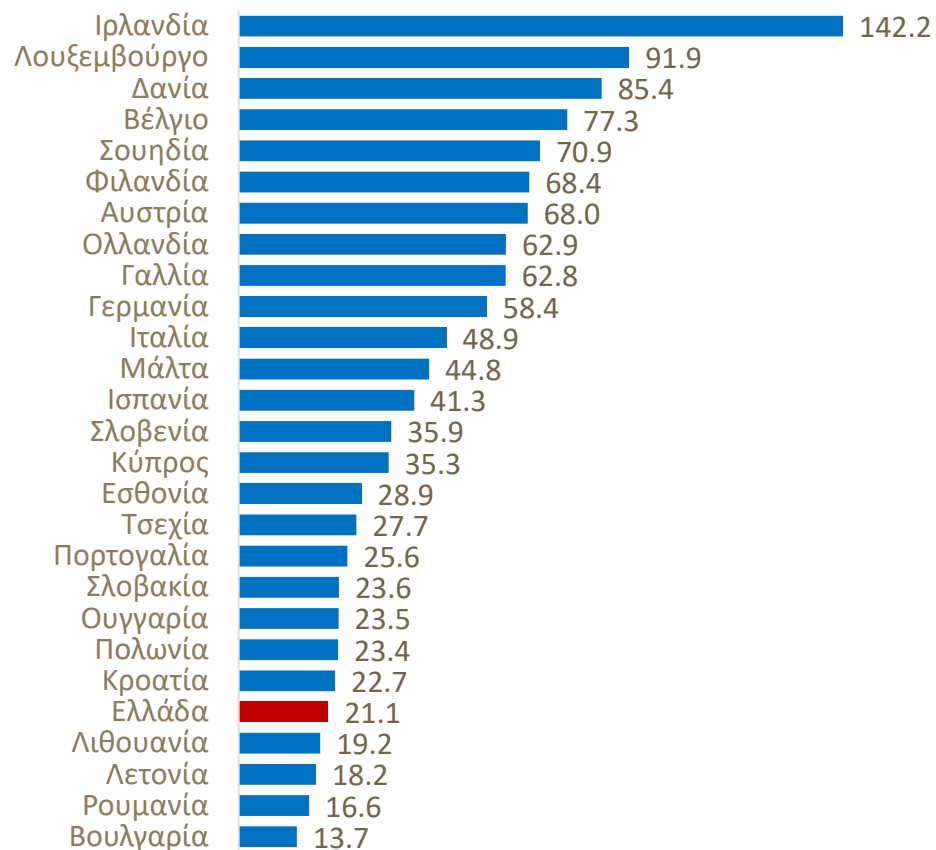
Δημήτρης Βαγιανός, Καθηγητής LSE

Κωνσταντίνος Μεγήρ, Καθηγητής Yale

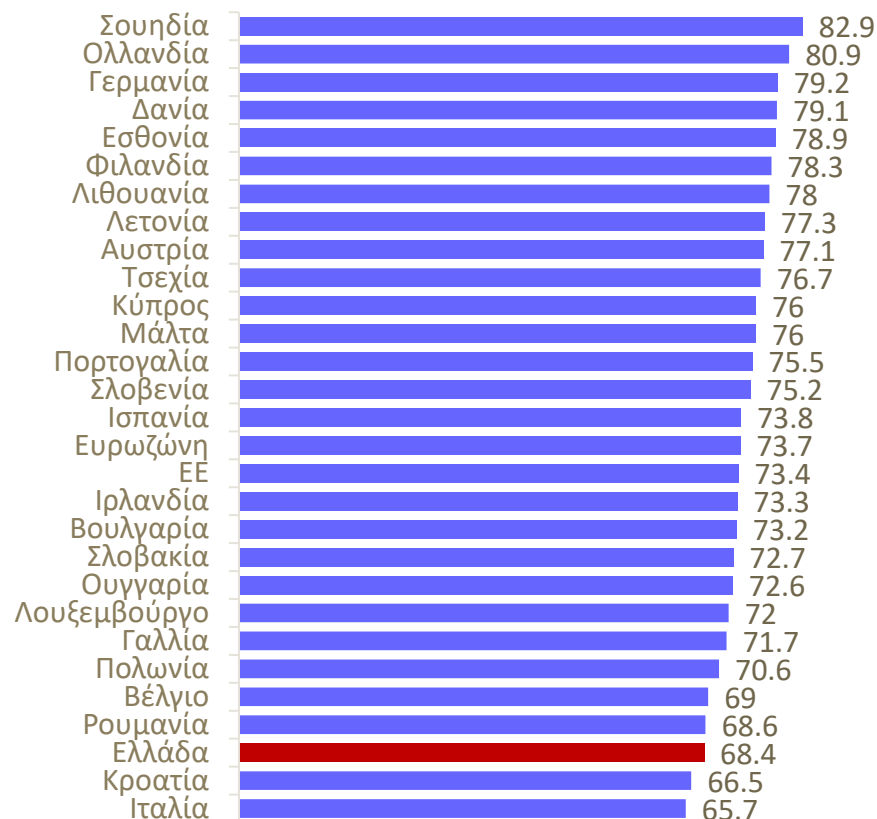
Αθήνα, 14 Ιουλίου 2020

Παρά την ευθυγράμμιση του τυπικού θεσμικού πλαισίου με αυτό της ΕΕ, η ελληνική οικονομία χαρακτηρίζεται από υστέρηση στην παραγωγικότητα και από χαμηλή συμμετοχή των παραγωγικών συντελεστών

Παραγωγικότητα εργασίας, επιχειρήσεις, € χιλ., 2017

Ποσοστό του ενεργού πληθυσμού ηλικίας 15-64, 2019

Πηγή: Eurostat. Σημειώσεις: Στον επιχειρηματικό τομέα εδώ (total business sector), δεν περιλαμβάνονται επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού και ασφαλιστικού τομέα. Δεν δημοσιεύονται στοιχεία για τις μικρές επιχειρήσεις στη βάση με διαθρωτικά επιχειρηματικά στοιχεία της Eurostat για την Κύπρο και τη Δανία, ενώ δεν υπάρχουν στοιχεία για την παραγωγικότητα των μικρών επιχειρήσεων και για τη Γαλλία.

Δομικά προβλήματα

- Κλειστός χαρακτήρα των αγορών και η χαμηλή ένταση ανταγωνισμού και καινοτομίας.
- Υπέρμετρα μεγάλο τμήμα των επιχειρήσεων και της απασχόλησης κινείται στον χώρο χαμηλής τεχνολογίας και των μη διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων και υπηρεσιών.
- Οι επιχειρήσεις τείνουν να λειτουργούν σε πολύ μικρό μέγεθος και χωρίς οργάνωση, ενώ υψηλό είναι και το ποσοστό της αυτοαπασχόλησης και της άτυπης οικονομίας.

Δύο παράγοντες συνείσφεραν σε αυτές τις αντιθέσεις

1. Κυβερνήσεις, κοινωνικοί εταίροι και κοινωνία δεν ανέλαβαν «ιδιοκτησία» των μεταρρυθμίσεων. Δεν έγινε αποδεκτό ότι ένα εμπροσθοβαρές μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα θα βοηθήσει την κοινωνία στο σύνολο της.
2. Οι μεταρρυθμίσεις έγιναν αποσπασματικά και χωρίς συνοχή. Χρειάζεται μια καθολική θεώρηση και εφαρμογή, διαφορετικά μία φαινομενικά μικρή παράλειψη μπορεί να αποδειχθεί καταστροφική για όλο το οικοδόμημα.

Δύο παράλληλοι τύποι μεταρρυθμίσεων (big picture reforms)

1. Μεταρρύθμιση του δημόσιου τομέα, με απλούστευση της γραφειοκρατίας, ψηφιοποίηση και περικοπή χρόνου αποφάσεων στο δημόσιο και στα δικαστήρια
2. Αύξηση της ανταγωνιστικότητας στις αγορές και περισσότερα κίνητρα προς την σωστή κατεύθυνση, για την οικονομία στο σύνολο της.

Κυριότερη επιδίωξη

- Να αυξηθεί η παραγωγικότητα του εργαζόμενου Έλληνα στα επίπεδα των άλλων μικρών χωρών της ευρωπαϊκής ένωσης, π.χ., Πορτογαλία, 20% πιο πάνω, Σλοβενία, 70%, Ισπανία, 95%.
- Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα:
 - Να αυξήσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα τη χώρας και τις εξαγωγές
 - Θα αυξήσει την εξειδίκευση, ούτως ώστε οι Ελληνικές επιχειρήσεις θα επωφεληθούν από οικονομίες κλίμακας και θα μπορέσουν να υιοθετήσουν νέες τεχνολογίες
 - Θα αυξήσει τους μισθούς και θα επιτρέψει καλύτερη προστασία φτωχότερων νοικοκυριών

Βασικές Αναπτυξιακές Προτεραιότητες & Στόχοι

- Άνοδος των συνολικών επενδύσεων από 12% σε 20-25%
- Άνοδος των εξαγωγών στον Ευρωπαϊκό μέσο όρο (48%)
- Άνοδος της μεταποίησης στο 12% σε 3 χρόνια και στο 15% έως το 2030
- Αύξηση της απασχόλησης στον Ευρωπαϊκό μέσο όρο (74%) και ενίσχυση της μισθωτής εργασίας
- Κίνητρα για επένδυση σε εκπαίδευση και γνώση, διευκόλυνση της κινητικότητας εργαζομένων ανάμεσα σε επιχειρήσεις και κλάδους, ανάπτυξη δεξιοτήτων, συνεχόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση.
- Έμφαση στην εκπαίδευση από την αρχή της ζωής για ενίσχυση ίσων ευκαιριών και μείωση της ανισότητας
- Ενίσχυση των κινήτρων, και μείωση των εμποδίων για την παρουσία γυναικών στην αγορά εργασίας.

Βασικές Αναπτυξιακές Προτεραιότητες & Στόχοι

- Πιο αποτελεσματική χρηματοδότησης των επιχειρήσεων μέσω του τραπεζικού συστήματος και της κεφαλαιαγοράς
- Δημιουργία θυλάκων τεχνολογίας αιχμής σε επιμέρους κλάδους που θα αναπτύξουν και θα εφαρμόσουν καινοτομία
- Καλύτερη συνεργασία πανεπιστημίων και εταιρειών στην έρευνα, με περισσότερη ευελιξία στα ερευνητικά προγράμματα και καλύτερη υποστήριξη από το κράτος και βιομηχανία
- Ψηφιακές υποδομές 5G και (high speed broadband) σε όλη την χώρα
- Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με βάση νέες τεχνολογίες και διαδύκτια
- Ενίσχυση της πράσινης οικονομίας.
- Εκσυγχρονισμός του Πρωτογενούς Τομέα και αναβάθμιση των αγροδιατροφικών προϊόντων

42 αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε 11 τομείς

Φορολογία: Μείωση του βάρους στη μισθωτή εργασία

- Μείωση συντελεστών μετά τα πρώτα κλιμάκια (ενδεικτικά, απάλειψη «εισφοράς αλληλεγγύης»)
- Ενίσχυση διαφάνειας στις συναλλαγές με θετικά στοχευμένα κίνητρα για χρήση ηλεκτρονικών πληρωμών
- Ενοποίηση και μετακίνηση φόρων ακινήτων σε τοπικό επίπεδο
- Επιταχυνόμενες αποσβέσεις για επενδύσεις σε εξοπλισμό επιχειρήσεων

2. Ασφαλιστικό σύστημα: Κίνητρα για εργασία και αποταμίευση νοικοκυριών

- Μείωση ασφαλιστικών εισφορών (ενδεικτικά, μέσω flat εισφορών υγείας) και ανώτατου ορίου ασφαλιστέου εισοδήματος
- Ενίσχυση αναλογικότητας δημόσιου διανεμητικού πυλώνα ασφάλισης. Ανάπτυξη δεύτερου και τρίτου πυλώνα με κίνητρα με ιδιωτικές αποφάσεις
- Μετάβαση από διανεμητικό σε κεφαλαιοποιητικό σύστημα επικουρικής σύνταξης, με άμεση εφαρμογή για όσους εισέρχονται στην αγορά εργασίας και εθελοντικά για όσους άλλους εργαζόμενους το επιθυμούν
- Πλαίσιο εποπτείας για ασφαλιστικά ταμεία, συμπεριλαμβανομένου και ενός δημόσιου ταμείου.

3. Χρηματοδότηση: Ανάπτυξη της κεφαλαιαγοράς

- Εκσυγχρονισμός συστήματος χρηματοπιστωτικής εποπτείας στον τομέα της προστασίας των επενδυτών
- Εκσυγχρονισμός του συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης
- Φορολογικά κίνητρα για εισαγωγή επιχειρήσεων στο Χρηματιστήριο και για μακροχρόνια αποταμίευση μέσω αυτού.
- Στοχοθεσία για ταχύτερη μείωση των προβληματικών δανείων από τις τράπεζες

42 αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε 11 τομείς

4. Δικαιοσύνη: Μείωση χρόνου έκδοσης αποφάσεων και επίλυσης διαφορών

- Δημιουργία εξειδικευμένων τμημάτων στα δικαστήρια για υποθέσεις σημαντικού οικονομικού ενδιαφέροντος, με ανώτατο όριο 12 μηνών έως την απόφαση
- Διεύρυνση και υποστήριξη του συστήματος ενδικοφανών διαδικασιών σε όλους τους τομείς της Διοίκησης για υποθέσεις διαφορών μεταξύ του Δημοσίου και ιδιωτών
- Ενίσχυση των διαδικασιών αξιολόγησης, κωδικοποίησης και απλοποίησης της νομοθεσίας.

5. Δημόσια διοίκηση: Βελτίωση της διακυβέρνησης

- Θεσμική ενίσχυση των ανώτερων διοικητικών θέσεων, μέσω αύξησης της θητείας και εφαρμογής μηχανισμού κινητικότητας
- Αναβάθμιση του ΑΣΕΠ σε διεύθυνση διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού
- Μείωση του γραφειοκρατικού χαρακτήρα στις διαδικασίες προσλήψεων και καθολική εφαρμογή αξιολόγησης
- Συνέχιση και εμβάθυνση της ψηφιοποίησης, καθώς και της αξιολόγησης και κωδικοποίησης της νομοθεσίας

6. Εργασία: ενθάρρυνση συμμετοχής, υποστήριξη κατάρτισης και κινητικότητας

- Ριζική αναβάθμιση συστήματος κατάρτισης για ανέργους και εργαζόμενους
- Αναδιάρθρωση ΟΑΕΔ, με στροφή προς ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης
- Υποστήριξη γυναικών, για αύξηση συμμετοχής στην αγορά εργασίας και αμοιβών
- Βελτίωση στόχευσης κοινωνικών επιδομάτων, ώστε να μην λειτουργούν και ως αντικίνητρο για εργασία
- Προγράμματα κατάρτισης μεταναστών

42 αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε 11 τομείς

7. Εκπαίδευση: εκσυγχρονισμός δομής του συστήματος σε όλες τις βαθμίδες

- Ανάπτυξη συστήματος προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης με καθολική πρόσβαση
- Αύξηση του μέσου μεγέθους σχολικών μονάδων, προετοιμασία ενόψει δημογραφικών πιέσεων, ουσιαστική αυτονομία και αξιολόγηση, ψηφιακές υποδομές και περιεχόμενο,
- Εκσυγχρονισμός συστήματος διακυβέρνησης στην ανώτατη εκπαίδευση, διασύνδεση με οικονομία, διασπορά και Ιδρύματα της αλλοδαπής και ευρύτερη κοινωνία

8. Έρευνα και καινοτομία: συστηματική βασική έρευνα, διασύνδεση με παραγωγή

- Εκσυγχρονισμός και κίνητρα σε πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα
- Συντονισμό από ανεξάρτητο Ίδρυμα με πόρους και μακροπρόθεσμη ερευνητική στρατηγική
- Κίνητρα για έρευνα στις επιχειρήσεις
- Υποστήριξη για συστήματα ερευνών που θα αναπτύσσουν λύσεις (για δημόσιο τομέα και επιχειρήσεις) και διασύνδεση με την επιστημονική κοινότητα της διασποράς

42 αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε 11 τομείς

9. Υγεία: Αναδιάρθρωση του συστήματος υγείας

- Ανάπτυξη ενιαίου συστήματος ψηφιακού φακέλου ασθενούς για διαφάνεια και αποτελεσματικότητα
- Ενίσχυση πρωτοβάθμιας φροντίδας και πρόληψης
- Εξορθολογισμός δαπάνης προμηθειών, με αύξηση όγκου γενόσημων φαρμάκων και διασύνδεση των επιστροφών με δράσεις καινοτομίας και επενδύσεων

10. Πράσινη ανάπτυξη

1. Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων
2. Υποστήριξη εμβληματικών δράσεων πράσινης ανάπτυξης
 - Στροφή σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
 - Άμβλυση κόστους μετάβασης κατά τη διαδικασία απολιγνιτοποίησης
 - Ανάπτυξη συστημάτων κυκλικής οικονομίας

11. Υποδομές: Δημόσιες επενδύσεις και κινητοποίηση ιδιωτικών

- Ψηφιακές τεχνολογίες και συστήματα
- Πράσινη ανάπτυξη και περιβαλλοντική αναβάθμιση, διαχείριση αποβλήτων
- Αναβάθμιση υποδομών για τον εισερχόμενο τουρισμό

Χρονοδιάγραμμα των εργασιών της επιτροπής

